

Foltok a bőrön: miért árt a nap?

TEST&LÉLEK | 2010.06.14. - 13:55 | Medizóna

Világosabb foltok a bőrön: a vitiligo nevű betegség a lakosság legalább két százalékát érinti. Bár fájdalomtalan elváltozásról van szó, az esztétikai gond, amit okoz, semmiképpen nem elhanyagolható. Különösen, ha jól látható helyeken, az arcon és a kézfejen is megjelenik. A napfény – nem megfelelő fényvédelem esetén – sokat ronthat az állapoton.

 küldés e-mailben | cikk nyomtatása | betűméret

A zavaró bőrelváltozás pontos okát nem ismerik a szakemberek, ám valószínűleg többféle tényező is hozzájárulhat a fehér foltok kialakulásához: az immunrendszer kóros működése, a környezeti hatások és öröklődés is állhat a háttérben. Vannak olyanok is, akik egy komolyabb napégés vagy sérülés után számolnak be erről a jelenségről, míg mások egy őket ért súlyos trauma, elhúzódó stresszhelyzet után fedezik fel a foltokat: ilyen lehet például egy baleset, egy haláleset vagy akár egy válás is. Ahogy Boros-Gyevi Márta, az Oxygen Medical bőrgyógyász szakorvosa mondja, a bőrelváltozás gyakran kezdődik egy gyorsan kialakuló, kezdetben halványabb, majd éles szélű, fehér folttal, amely sokáig változatlan állapotú. „Sokszor azután kezdődik el a rosszabbodás, amikor az érintett ismét egy nagyobb stresszt él át. Így váltakozhatnak a romló és a stabil időszakok, melyek közt – igen ritkán – spontán repigmentáció is történhet. A bőr bármelyik területén felbukkanhatnak a foltok, de jellemzően mégis az arcon, főleg a száj körüli területen, a lábakon, a kézfejekken, a nyakon, a hónaljokban figyelhetők meg, sőt, egyes esetekben az egész testet beborítják” – magyarázza a szakorvos.

Nem makulátlan bőr. A napfény ára

Forrás: Dripnet

Az biztos, hogy az éles kontúrú, hófehér foltok kialakulásáért a pigment-termelő sejtek, az úgynevezett melanociták működészavara a felelős. Ezek, a bőr felső rétegeiben élő sejtek termelik ugyanis a melanin nevű pigmentet, ami meghatározza a bőrünk, a szemünk és a hajunk színét. Amikor a melanociták működése felborul – esetleg teljesen leáll –, akkor a bőrön bárhol felbukkanhat a vitiligo. Ez nem csupán azért jelent gondot, mert esztétikailag zavaró, hanem azért is, mert a melanin fontos szerepet játszik az UV-sugarak elleni védekezésben is, tehát hiányában védtelenek vagyunk a káros sugárzással szemben. Így akár már egy enyhe sugárzás hatására is komoly napégés alakulhat ki, miközben a vitiligo körüli bőr még sötétebbé válik, ezzel is növelve a bőrhiba láthatóságát. A fokozott fényvédelem az érintetteknek elengedhetetlen.

A bőrgyógyász felhívja a figyelmet arra is, hogy bizonyos gyógyszerek, például szteroid tartalmú kenőcsök mellékhatásaként is jelentkezhet rajtunk fehér folt, mely a kezelés abbahagyásával elmúlik. De fehér foltokkal gyógyulhat többek között a pikkelysömör és az ekcéma is. „Szintén nem keverendő össze a vitiligo az úgynevezett napgombával, amikor napozás után jellemzően a háton, vállakon, felkaron és a mellkason alakulnak ki fehér foltok. Ennek háttérben ugyan szintén a melanociták gátolt működése áll, azonban ebben az esetben a gomba által termelt anyag akadályozza a kiegyensúlyozott működést” – teszi hozzá a szakember.

Bár a tudomány mai állása szerint a vitiligo nem gyógyítható, de a pigmentált bőrfelület és a fehér foltok közt csökkenthető a különbség. A legfontosabb, hogy betegek magas faktorszámú (50+ SPF) fényvédő krémekkel és ruházattal is védekezzenek a napsugárzás ellen. Béta-karotin szedésével a vitiligos foltok kissé sötétebbé válhatnak, és így kevésbé látszanak, de ez nem mindig jó megoldás, mert a foltok fehér helyett, sárgásak lesznek. Helyi szteroid tartalmú krémekkel olykor jó eredményeket lehet elérni, főleg ha ezeket UV fényvel kombinálják, de a megfelelő terápiát mindig a szakorvos dönti el.